

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Михајловић, Ђорђе, Милан
Датум и место рођења	20.09.1978. Нови Сад

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Новом Саду
Факултет	Природно-математички факултет
Студијски програм	Туризам
Звање	Дипломирани географ туризмолог
Година уписа	1997
Година завршетка	2004
Просечна оцена	8,22

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	
Факултет	
Студијски програм	
Звање	
Година уписа	
Година завршетка	
Просечна оцена	
Научна област	
Наслов завршног рада	

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Пословно управљање
Година уписа	2009
Остварен број ЕСПБ бодова	
Просечна оцена	9,27

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Унапређење квалитета пословних процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији
Име и презиме ментора, звање	Марија Радосављевић, ванредни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	НСВ број 8/18-01-004/16-016 у Нишу 23.05.2016. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	265
Број поглавља	9
Број слика (шема, графикона)	37
Број табела	32
Број прилога	1

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Милан Михајловић, Методе и технике унапређења квалитета процеса на примеру индустрије млека у Републици Србији, Економске теме, 2018, 56 (2), стр. 221-238.</p> <p>Концепт управљања пословним процесима у економској теорији и пракси показује сву корисност за остваривање циљева предузећа и његових стејкхолдера. Овим концептом остварује се могућност за континуирано унапређење процеса како би се одговорило садашњим али и будућим захтевима корисника. Теоријски део рада бави се истраживањем концепта управљања пословним процесима као и метода и техника континуираног побољшавања процеса и система управљања у целини. У емпиријском делу рада истраживана је примена метода и техника унапређења квалитета процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији, са полазном хипотезом да унапређење квалитета процеса директно утиче на конкурентску позицију предузећа.</p>	М51
2	<p>Марија Радосављевић, Горица Бошковић, Милан Михајловић, Процесна оријентација као карика између управљања укупним квалитетом и Lean менаџмента, Пословна економија, 2015, вол. XVI, стр. 277-294.</p> <p>Управљање укупним квалитетом и Lean менаџмент јесу два управљачка приступа оптимизацији пословања, у функцији унапређења конкурентности. Основни циљ истраживања које је представљено у раду је могућност интеграције ова два принципа као и алата чију примену сугеришу, ради остварења синергијских ефеката на конкурентску предност предузећа. У теоријском делу постављене су основе за закључивање о могућности интеграције два наведена приступа, при чему се закључује да је основна карика која их повезује процесна оријентација. Емпиријски аспект односи се на истраживање заступљености наведених приступа у предузећима у Србији и могућности њихове интеграције, поново на бази присуства процесне оријентације, уз претпоставку да предузећа која примењују принципе и алате оба наведена приступа остварују боље финансијске перформансе.</p>	М51
3	<p>Милан Михајловић, Светлана Мухић, Драган Рађеновић, Реструктурирање јавних предузећа у Србији – усмеравање ка тржишним принципима пословања, Пословна економија, 2013, вол. XII, стр. 157-176</p> <p>Појам реструктурирања се узима као синоним за предузимање великих и сложених промена у предузећу и његовом пословању. Реструктурирање има веома дубок значај и укључује више различитих активности, односно предузимање више акција одједном. С обзиром на значај која јавна предузећа у Републици Србији имају и ситуацију у којој се налазе реструктурирања се намеће као неопходност њиховог усмеравања ка тржишним принципима пословања. У раду је дат приказ стања у најзначајнијим јавним предузећима Републике Србије чији је оснивач држава, односно покрајина и то према завршним рачунима за претходне две године. Указано је на проблеме у њиховом пословању и дате су смернице којима би се конкретни проблеми могли отклонити у наредном периоду.</p>	М51

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидат Милан Михајловић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације, предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу. Наиме, у складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку уписа, организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације Економског факултета у Нишу, кандидат је извршио све предиспитне и испитне обавезе на докторским академским студијама, презентовао резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације кроз два докторантска колоквијума и пријавио тему докторске дисертације за коју је сагласност одговарајућег органа добио 23.5.2016. године (Одлука НСВ број 8/18-01-004/16-016).

Кандидат испуњава и услове дефинисане Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу. Као првопотписани аутор, кандидат има научни рад објављен у часопису који издаје Универзитет у Нишу, као и више радова у домаћим часописима са листе Министарства надлежног за науку.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације

Дисертација под насловом **Унапређење квалитета пословних процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији**, поред уводног дела у коме су представљени предмет, циљеви, значај и хипотезе истраживања, као и закључних разматрања, литературе и прилога, садржи четири дела, односно девет глава.

Први део дисертације, под насловом **Управљање квалитетом – основ управљања пословним процесима**, састоји се из две главе. Прва глава, **Феномен квалитета и његов значај**, односи се на упознавање са основним појмовима везаним за квалитет, као и на значај квалитета током времена, а посебно у савременим условима. У другој глави, насловљеној **Основе концепта управљања укупним квалитетом** приказан је настанак и развој концепта управљања укупним квалитетом са освртом на стандардизацију као основу за обезбеђење система квалитета у сваком пословном систему и привреди као целини.

Други део дисертације, **Пословни процеси – изазови управљања**, садржи три главе. У трећој глави, **Процесна оријентација као захтев савременог окружења**, дат је приказ дефиниција концепта, са освртом на еволуцију концепта и његове основне карактеристике. У оквиру четврте главе, **Суштина и значај управљања пословним процесима**, указано је на суштину и елементе управљања пословним процесима. Након анализе елемената управљања пословним процесима, детаљно су образложени начини како се уз помоћ континуираног унапређења пословних процеса утиче на унапређење квалитета пословања, а самим тим и конкурентности предузећа. Пета глава носи наслов **Модел зрелости управљања пословним процесима као основ њиховог унапређења**. У овој глави пажња је посвећена самом појму зрелости, потреби одређивања нивоа зрелости, моделима зрелости, као и кључним факторима и њиховом утицају на зрелост управљања пословним процесима.

Трећи део дисертације, **Испитивање могућности примене алата и техника управљања квалитетом пословних процеса у предузећима индустрије млека**, чине две главе. Шеста глава, **Карактеристике предузећа индустрије млека**, анализира тренутно стање са освртом на будуће трендове развоја у овом сектору привреде, уз детаљан приказ улога и међусобних утицаја свих чинилаца у ланцу производње млека и млечних производа, почев од примарне производње, па све до дистрибуције и комерцијализације производа. У седмој глави, **Алати и технике управљања квалитетом пословних процеса у предузећима индустрије млека**, представљене су карактеристике пословних процеса у овим предузећима, као и примена традиционалних и савремених алата и техника које се уобичајено користе у системима управљања квалитетом.

Четврти део дисертације, насловљен **Стање и могућности унапређења квалитета пословних процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији**, укључује осму и девету главу. У оквиру осме главе, **Идентификовање нивоа квалитета пословних процеса**, представљени су статистички обрађени резултати истраживања које је спроведено у предузећима индустрије млека у Републици Србији, као и полазне претпоставке које су потврђене емпиријским истраживањем. У деветој глави, **Анализа могућности унапређења квалитета пословних процеса**, представљен је модел за успешно управљање кључним факторима пословних процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији, до ког се дошло на основу истраживања и који се може даље развијати и прилагођавати конкретним ситуацијама у којима се предузећа налазе.

На крају дисертације дата су закључна разматрања добијена теоријским и емпиријским истраживањем. Закључна разматрања праћена су списком литературе, који укључује 199 извора, као и прилогом (анкетним упитником) и пописом слика и табела.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације

Један од циљева докторске дисертације односи се на идентификовање утицаја појединих фактора зрелости на управљање пословним процесима. Намера кандидата била је да утврди на који начин је најлакше могуће спровести жељено побољшање и транзицију са нижег на виши ниво зрелости управљања пословним процесима. Овај циљ остварен је на бази анализе фактора зрелости управљања пословним процесима, као и кроз идентификовање њиховог утицаја на перформансе предузећа, али и њихове међузависности. Такође, циљ докторске дисертације, када је реч о емпиријском истраживању, тиче се идентификовања фактора зрелости управљања пословним процесима у предузећима индустрије млека у Републици Србији. Овај циљ остварен је на бази анализе фактора зрелости управљања пословним процесима у посматраним предузећима, као и њиховим поређењем са факторима идентификованим од стране аутора који су реализовали истраживања на примеру предузећа у развијеним земљама. Кандидат је формирао модел зрелости управљања пословним процесима на основу кога је могуће дијагностификовати тренутно стање предузећа индустрије млека у Републици Србији, у смислу заступљености, односно прихваћености процесног приступа. Такође, кандидат је анализирао и у којој мери су предузећа индустрије млека у Републици Србији процесно оријентисана и колико та оријентисаност утиче на ефикасност и конкурентност предузећа.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације

Допринос овог рада огледа се у постављању теоријске и практичне основе за трансформацију предузећа индустрије млека у Републици Србији, од традиционалних ка оријентисаним на пословне процесе, у којима унапређење квалитета пословних процеса представља трајни процес. Основ теоријског истраживања представљала је анализа радова, студија и пројеката релевантних домаћих и страних аутора на тему управљања квалитетом, управљања пословним процесима и модела зрелости управљања пословним процесима. Посебна пажња посвећена је анализи фактора зрелости управљања пословним процесима, дејству појединих фактора на зрелост управљања пословним процесима, као и њиховом међусобном утицају. Поред теоријског истраживања, у дисертацији је спроведено емпиријско истраживање, помоћу кога се извршило дијагностификовање стања нивоа зрелости у предузећима индустрије млека у Републици Србији. Статистичком обрадом података, помоћу метода дескриптивне и инференцијалне статистике формулисан је концептуални оквир и предложен конкретан модел за управљање предузећима, заснован на анализи фактора зрелости управљања пословним процесима. Овако добијен модел подложен је развијању и прилагођавању конкретним ситуацијама, што значи да се може применити и у предузећима која се баве другом делатношћу. Резултати добијени теоријским и емпиријским истраживањем представљају значајне информације које могу бити корисне другим истраживачима и менаџерима, у смислу да представљају полазну основу даљим истраживањима најзначајнијих фактора процесне зрелости и могућностима унапређења квалитета пословних процеса, као и њиховог утицаја на унапређење пословања и конкурентности предузећа без обзира на делатност.

Оцена самосталности научног рада кандидата

Током припреме и израде докторске дисертације кандидат је уважавао сугестије и примедбе ментора и чланова Комисије, али је показао и значајну самосталност у научном раду. Анализом релевантне и обимне литературе, кандидат је поставио основе истраживања, дефинишући предмет и циљеве истраживања, као и хипотезе којима се водио у истраживању, посебно када је реч о делу дисертације који се тиче анализе емпиријских података. Самосталност кандидата управо долази до изражаја у дефинисаном оквиру емпиријског истраживања и његовој примени у анализи пословања предузећа у области индустрије млека Републике Србије, из угла процесно заснованог управљања квалитетом. Такође, самосталност кандидата значајна је и када је реч о избору метода у поступку статистичке анализе (статистичка обрада укључује дескриптивну статистику, али и инференцијалну статистику - корелациону анализу, регресиону анализу, χ^2 квадрат тест независности), као и у поступку извођења закључака.

ЗАКЉУЧАК

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос и самосталност научног рада кандидата задовољавајући и потпуно сагласни са одредбама Закона, Статута Универзитета и Статута Економског факултета у Нишу, као и Правилника о поступку припреме и условима за одбрану

докторске дисертације Универзитета у Нишу и Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада – докторске дисертације Економског факултета у Нишу. Имајући то у виду, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Милана Михајловића, са насловом **Унапређење квалитета пословних процеса у предузећима индустрије млека у Републици Србији**, и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије	8/18-01-005/18-029		
Датум именовања Комисије	12.6.2018.		
Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Горица Бошковић, редовни професор		председник
	Економија	Економски факултет у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Др Марија Радосављевић, ванредни професор		ментор, члан
	Економија	Економски факултет у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Др Драган Лончар, редовни професор		члан
	Економија	Економски факултет у Београду	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

3.7.2018. године, Ниш и Београд